

Kulturförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Kulturnämnden

Datum:
2021-10-29

Diarienummer:
KTN-2021-00728

Handläggare:
Pia Sörås Stafin, Anna Röst

Samrådsyttrande detaljplan för Rickomberga 9:5

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

1. **att** till plan- och byggnadsnämnden avge upprättat samrådsyttrande avseende detaljplan för Rickomberga 9:5

Ärendet

Detaljplanen syftar till att möjliggöra 25 radhus i upp till tre våningar. I direkt anslutning till planområdet ligger Uppsalas äldsta egnahemsbebyggelse från tidigt 1900-tal, som utgör en del av riksintresset (K40) och den kommunala kulturmiljön Uppsala stad (U40). Området har en sammanhållen och välbevarad karaktär med högt kulturhistoriskt värde. De befintliga byggnaderna på fastigheten bedöms inte som bevaransvärda och kulturförvaltningen har inget att invända mot rivning och exploatering med samtida arkitektoniska kvaliteter. Kulturförvaltningen anser dock att den föreslagna bebyggelsens gestaltning kommer att utgöra negativ påverkan på områdets karaktär och det värdefulla kulturarv som egnahemsbebyggelsen utgör. Kulturförvaltningen bedömer således att bebyggelsens utformning inte – som planens syfte anger – möter gaturummet på ett respektfullt sätt. Kulturförvaltningen anser att den föreslagna gestaltningen inte kan anses uppfylla en god helhetsverkan och föreslår att planarbetet kompletteras med en kulturhistoriskt sakkunnig känslighets- och tålighetsanalys med rekommendationer för tillkommande bebyggelse, att gestaltungsförslag som både tillför samtida arkitektonisk kvalitet och harmonierar med den intilliggande kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen tas fram, samt att detaljplanen justeras genom att preciserade planbestämmelser tillser att PBL 2 kap. 6 § uppfylls.

Beredning

Ärendet är berett av kulturförvaltningen med hjälp av Anna Röst, konsult kulturarv.

Föredragning

Kulturnämnden har möjlighet att lämna synpunkter på detaljplan för Rickomberga 9:5 i samrådsskede 5 oktober – 26 november 2021.

Detaljplanen syftar till att möjliggöra 25 radhus i upp till tre våningar. Bebyggelsen ska utformas så att den möter gaturummet på ett intressant och respektfullt sätt.

Planområdet utgörs idag av fastigheten Rickomberga 9:5 längs Hildur Ottelinsgatan och omfattar ca 5000 kvm. På fastigheten finns tre sammanlänkade byggnader, uppförda på 1960-talet, som tidigare fungerat som vårdcentral, skola och för andra verksamheter.

Kulturarv i och kring planområdet

I direkt anslutning till planområdet ligger Uppsalas äldsta egnahemsbebyggelse från tidigt 1900-tal, som utgör en del av riksintresset (K40) och den kommunala kulturmiljön Uppsala stad (U40). Bebyggelsen består av företrädesvis äldre tvåplansvillor i trä (liggande panel) och puts, med sadeltak eller brutet tak. Området har en sammanhållen och välbevarad karaktär med högt kulturhistoriskt värde.

Kulturarv i planförslaget

I planbeskrivningen anges att inga kulturmiljövärden eller fornlämningar påverkas av planläggningen, samt att planförslaget berikar gaturummet med förgårdsmark, stadsliv och arkitektoniska kvaliteter.

Den föreslagna gestaltningen innebär en tät exploatering med snedställda radhuslängor i två rader, med tre våningars höjd. I planbeskrivningen anges att förslaget som helhet förhåller sig i materialitet till sin omgivning, genom att radhusen ska byggas i trä. Fasadutformning, material, kulörer eller takutformning styrs dock inte i detaljplanen.

Kulturförvaltningens bedömning

De befintliga byggnaderna på fastigheten kan inte bedömas som bevaransvärda, och kulturförvaltningen har inget att invända mot rivning och exploatering med samtida arkitektoniska kvaliteter. Kulturförvaltningen bedömer dock att den föreslagna bebyggelsens gestaltning kommer att utgöra negativ påverkan på områdets karaktär och det värdefulla kulturarv som egnahemsbebyggelsen utgör. Planområdet ligger förvisso utanför gränsen för den utpekade kulturmiljön, men i direkt anslutning till den.

Det är anmärkningsvärt att ingen hänsyn har tagits i gestaltningsförslaget till färgsättningen i det omgivande stadsrummet, eller den omgivande bebyggelsens karaktär av vinkelrätt ställda byggnader indragna från gaturummet. Förslaget utgör en tät, hög, skarpt kontrasterande bebyggelse som kommer att verka visuellt dominerande.

Kulturförvaltningen bedömer således att bebyggelsens utformning inte – som planens syfte anger – möter gaturummet på ett respektfullt sätt. Vidare anser kulturförvaltningen att den föreslagna gestaltningen inte kan anses uppfylla en god helhetsverkan enligt Plan- och bygglagen 2 kap. 6 §: ”Vid planläggning (...) ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett

sätt som är lämpligt med hänsyn till 1. stads- och landskapsbilden, natur och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan.”

Kulturförvaltningen föreslår:

- att planarbetet kompletteras med en kulturhistoriskt sakkunnig känslighets- och tålighetsanalys med rekommendationer för tillkommande bebyggelse,
- att gestaltungsförslag som både tillför samtida arkitektonisk kvalitet och harmonierar med den intilliggande kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen tas fram, samt
- att detaljplanen justeras genom att preciserade planbestämmelser tillser att PBL 2 kap. 6 § uppfylls.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i detta ärende.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2021-10-31

Bilaga 1, Samrådsyttrande – Detaljplan för Rickomberga 9:5

Planhandlingar finns att hämta på:

<https://bygg.uppsala.se/samhallsbyggnad-utveckling/detaljplanering/detaljplaner-oppna-for-synpunkter/>

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Förvaltningsdirektör

Datum:
2021-10-29

Diarienummer:
KTN-2021-00728

Samrådsyttrande detaljplan för Rickomberga 9:5

Kulturnämnden har tagit del av rubricerade planförslag och avger följande yttrande.

Detaljplanen syftar till att möjliggöra 25 radhus i upp till tre våningar. I direkt anslutning till planområdet ligger Uppsalas äldsta egnahemsbebyggelse från tidigt 1900-tal, som utgör en del av riksintresset (K40) och den kommunala kulturmiljön Uppsala stad (U40). Området har en sammanhållen och välbevarad karaktär med högt kulturhistoriskt värde. De befintliga byggnaderna på fastigheten kan inte bedömas som bevaransvärda, och kulturnämnden har inget att invända mot rivning och exploatering med samtida arkitektoniska kvaliteter.

Kulturnämnden bedömer dock att den föreslagna bebyggelsens gestaltning kommer att utgöra negativ påverkan på områdets karaktär och det värdefulla kulturarv som egnahemsbebyggelsen utgör. Planområdet ligger förvisso utanför gränsen för den utpekade kulturmiljön, men i direkt anslutning till den.

Kulturnämnden finner det anmärkningsvärt att hänsyn inte har tagits i gestaltungsförslaget till färgsättningen i det omgivande stadsrummet, eller den omgivande bebyggelsens karaktär av vinkelrätt ställda byggnader indragna från gaturummet. Förslaget utgör en tät, hög, skarpt kontrasterande bebyggelse som kommer att verka visuellt dominerande.

Kulturnämnden bedömer således att bebyggelsens utformning inte – som planens syfte anger – möter gaturummet på ett respektfullt sätt. Vidare anser kulturnämnden att den föreslagna gestaltningen inte kan anses uppfylla en god helhetsverkan enligt Plan- och bygglagen 2 kap. 6 §: ”Vid planläggning (...) ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till 1. stads- och landskapsbilden, natur och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan.”

Kulturnämnden vill:

- att planarbetet kompletteras med en kulturhistoriskt sakkunnig känslighets- och tålighetsanalys med rekommendationer för tillkommande bebyggelse,

- att gestaltungsförslag som både tillför samtida arkitektonisk kvalitet och harmonierar med den intilliggande kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen tas fram, samt
- att detaljplanen justeras genom att preciserade planbestämmelser tillser att PBL 2 kap. 6 § uppfylls.

Kulturnämnden

Linda Eskilsson
Ordförande

Jasmina Adabaniyan
Nämndsekreterare